

Posudek na bakalářskou práci Lucie Rohanové:

Bubenečská papírna Císařský mlýn v 19. a 20. století.

Bakalářská práce Lucie Rohanové se zabývá tématem, které v poslední době přitahuje stoupající pozornost jak historiografie, tak i jiných oborů a nakonec i širší veřejnosti.

Hospodářské dějiny jakožto součást zájmu o osud památek průmyslového dědictví v minulosti i budoucnosti zažívají renesanci. Proto lze jistě přivítat rozhodnutí věnovat bakalářskou práci bubenečské papírně Císařský mlýn a ovšem také objektům, které k ní patřily a které představují významnou stavební památku, jejíž počátky sahají až do dob rudolfinských.

Práce sestává celkem z pěti kapitol. Z úvodu bych vyzvedl především stručný, ale přesto výstižný a přesný popis soudobého hospodářského vývoje zhruba od poloviny 19. století do konce druhé světové války, po níž byla papírna znárodněna. Chybí ovšem alespoň v náznacích nárys vývoje poválečného, ačkoliv papírna ještě i v těchto letech existovala. Na jedné straně je sice nezadatelné právo autorky soustředit se na určitou část svého tématu, ale na straně druhé vzhledem k názvu by čtenář mohl očekávat přece jen poněkud větší pozornost i době po roce 1945. Připouštím ovšem, že pramenná základna pro tato léta je z objektivních i subjektivních příčin poměrně kusá.

Druhá kapitola je věnována obecnému vývoji papírenství od jeho počátku ve starověké Číně přes zavádění strojů, významné vědecké objevy až po přechod k průmyslové výrobě papíru. Autorka si pochopitelně všímá taktéž rozšiřování papíren ve střední Evropě a v českých zemích. V této kapitole osvědčuje nespornou a ocenění hodnou znalost technických postupů při výrobě papíru a jejich proměn.

Následuje pak třetí kapitola, která by měla být stěžejní částí práce a která se zabývá dějinami papírenské výroby přímo v Císařském mlýně. Je členěna podle střídajících se vlastníků resp. provozovatelů. Autorka se koncentruje zejména na vývoj výrobního profilu, zavádění nových strojů a s tím související nutný styk s příslušnými úřady. Domnívám se, že právě vyličení všech peripetií při snaze získat od úřadů různá nezbytná povolení, patří k nejlepším částem práce. V nich autorka přesvědčivě ukazuje, jaké byly vztahy podnikatelů a úřadů. Cenné jsou i profily jednotlivých osobností, které v bubenečské papírně působily a které, ačkoliv mají pro dějiny průmyslu v českých zemích nesporný význam, nejsou v obecném povědomí příliš známé. Na druhou stranu litovat lze toho, že kol. Rohanová ponechala stranou zájmu problematiku dělníků, kteří v papírně pracovali. I v tomto ohledu ale, podobně jako výše, musím přiznat, že prameny k takovému pohledu by se nacházely obtížně a navíc by takový záběr zřejmě i přesahoval možnosti bakalářské práce.

Čtvrtá kapitola se pak zaměřuje na Císařský mlýn jako objekt s dlouhou a významnou historií a pohřichu méně slavnou přítomností. Všimá si i jeho celkového stavebního a industriálního vývoje. Přitom opět prokazuje znalost technických údajů. Vyzná se dobře i v jednotlivých četných transakcích, které dějiny Císařského mlýna provázely. Nechybí ani pasáže zabývající se vývojem Bubenče jakožto obce a jejími vztahy s velkým pražským sousedem. Nutno ovšem říci, že zařazení této kapitoly není zcela srozumitelné a že v jejím důsledku skladba celé práce působí poněkud nepřehledně a neuspořádaně. Navíc uvážíme-li název práce, může nás překvapit, že z celkových 96 stran je vlastní papírně věnováno pouhých 25 stran. Navzdory těmto výtkám soudím, že práce kol. Rohanové plní požadavky kladené na bakalářské práce. Autorka prokázala schopnost pracovat s prameny a literaturou. Proto práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji ji (samozřejmě s přihlédnutím k průběhu vlastní obhajoby) hodnotit ji známkou výborně.

V Kolíně 9.9. 2009

Mgr. Jan Dobeš